

רשומות

ספר החוקים

התוכן:

עמוד

35	חוק רשימות השומה העירוניות (הוראת זמנית), תשי"ז—1950
96	חוק נכסי נפקדים, תשי"ז—1950
102	חוק בדבר חידוש מסמכי של איגוד, תשי"ז—1950

חוק רשימות השומה העירוניות (הוראות זמניות), תשי"א—1950

בירורים

1. בחוק זה —

- (1) „הפקודה“ פירושה — פקודת העיריות, 1934;
- (2) כל ביטוי אחר משמעותו כמשמעות הנודעת לו בפקודה.

רשימות שומה
לשנת 1950 —
1951

2. (א) רשימת שומה לשנת הכספים 1949—1950, או רשימה הנחשבת כרשימת שומה לאותה שנת כספים לפי פקודת רשימות השומה העירוניות (הוראות זמניות), תשי"א—1949, תיחשב כרשימת שומה גם לשנת הכספים 1950—1951, אם ועדת השומה באישור המועצה החליטה על כך והודעה על החלטה פורסמה ברשומות לפני גבר המועד להכנת רשימות השומה לפי סעיף 106 לפקודה.

(ב) הוראות פקודת רשימות שומה עירוניות (קביעות זמניות), 1947, יחולו על רשימת שומה כזאת בשינויים המחוייבים על פי הענין.

רשימות שומה
נוספות

3. (א) רשימה שהוכנה על ידי ועדת השומה בתוך שנת הכספים 1949—1950, כרשימת שומה נוספת והמתייחסת אל קרקעות בלתי תפוסות, קרקעות תפוסות, או בניינים הנמצאים בשטח שהוכלל באזור העירייה בתוך שנת הכספים האמורה, תהווה חלק מרשימת השומה לשנת הכספים האמורה, או חלק מהרשימה הנחשבת כרשימת השומה לשנת הכספים האמורה לפי פקודת רשימות השומה העירוניות (הוראות זמניות), תשי"א—1949, הכל לפי הענין.

(ב) בקשה לפי סעיף 110 לפקודה, וכן ערעור לפי סעיף 111 לפקודה, ביהס לקרקע או לבנין כאמור בסעיף קטן (א), הנוגעים לשנת הכספים 1950—1951, ידונו ויכריעו בהם, לפי דרישת המבקש או המערער, כאילו הם נוגעים גם לשנת הכספים 1949—1950.

החילת חוק

4. תקפו של חוק זה הוא מיום שנתקבל בכנסת.

משה שפירא
שר הפנים

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

חיים ווייצמן
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת כיום כ"ר באדר תשי"א (13 בפברואר 1950). הענת החוק ודבריו הסבר:
התפרסמו בהצעות חוק 32 מיום א' בשבט תשי"א (19 בינואר 1950), עמ' 84.
1 ע"ר סס' 414 מיום 12.1.34, חוק' 1, עמ' 1.
2 ע"ר סס' 48 מיום ה' בשבט תשי"א (4.2.49), חוק' א', עמ' 170.
3 ע"ר סס' 1637 מיום 30.12.47, חוק' 1, עמ' 310.

חוק נכסי נפקדים, תש"י—1950 *

I. בחוק זה —

פירושים

(א) "נכס" כולל מקרקעים ומטלטלים, כספים, זכות בנכס, מוחזקת או ראווה, מוניטין, וכל זכות בחבר בני אדם או בניהול;

(ב) "נפקד" פירושו —

(1) אדם אשר — בכל עת בתוך התקופה שבין יום ט"ז בכסלו תש"ח (29 בנובמבר 1947) ובין היום בו הפורסם אכרזה, בהתאם לסעיף 9 (ד) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח—1948, כי מצב החירום שהוכרז על ידי מועצת המדינה הזמנית ביום י" באייר תש"ח (19 במאי 1948) חדל מהתקיים — היה בעל חוקי של נכס שבשטח ישראל או נהנה ממנו או החזיק בו, בעצמו או על ידי אחר, ובכל עת בתוך התקופה האמורה —

(i) היה אזרח או נתין של לבנון, מצרים, סוריה, סעודיה, עבר הירדן, עיראק או תימן, או

(ii) נמצא באחת הארצות האלה או בכל חלק של ארץ-ישראל שמחוץ לשטח ישראל, או

(iii) היה אזרח ארצי-ישראלי ויצא ממקום מגוריו הרגיל בארץ-ישראל —

(א) אל מקום שמחוץ לארץ-ישראל, לפני יום כ"ז באב תש"ח (1 בספטמבר 1948); או

(ב) אל מקום בארץ-ישראל שהיה מוחזק אותה שעה בידי כוחות שביקשו למנוע הקמתה של מדינת ישראל או שנלחמו בה לאחר הקמתה;

(2) חבר בני אדם אשר — בכל עת בתוך התקופה האמורה בפסקה (1) — היה בעל חוקי של נכס שבשטח ישראל או נהנה ממנו או החזיק בו, בעצמו או על ידי אחר ושכל חבריו, שותפיו, בעלי מניותיו, מנהליו או מנהלי עסקיו הם נפקדים כמשמעותם בפסקה (1), או שנפקדים כאלה מכריעים באופן אחר בהנהלת עסקיו, או שכל הוגו הוא בידי נפקדים כאלה;

(ג) "אזרח ארצי-ישראלי" פירושו — אדם אשר, ביום ט"ז בכסלו תש"ח (29 בנובמבר 1947) או לאחר מכן, היה אזרח ארצי-ישראלי לפי הוראות "איחוד דבריי המלך במועצה על האזרחות הארצי-ישראלית, 1925—1941", וכולל תושב ארצי-ישראלי אשר, ביום האמור או לאחר מכן, לא היתה לו אזרחות או נתינות, או שאזרחותו או נתינותו לא היתה מוגדרת או ברורה;

* נתקבל בכנסת ביום כ"ה באדר תש"י (14 במרס 1950).

¹ ע"ר מס' 2 מיום י"ב באייר תש"ח (21.5.48), חוס' א', עמ' 1.

² ע"ר מס' 2 מיום י"ב באייר תש"ח (21.5.48), עמ' 6.

³ ע"ר מס' 1351 מיום 10.8.44, חוס' 2, עמ' 581.

(ד) "חבר בני אדם" פירושו — חבר שנתכונן בארץ-ישראל או מחוצה לה מאגוד או בלתי מאגוד, רשום או בלתי רשום, וכולל חברה, שותפות, אגודה שיתופית, אגודה לפי חוק האגודות מיום 29 בדצמבר 1927 — 3 באוגוסט 1969, וכל גוף משפטי אחר וכל מוסד בעל נכסיה;

(ה) "נכס מוקנה" פירושו — נכס אשר — בכל עת בחוק התקופה שבין יום מ"ז בכסלו תש"ח (29 בנובמבר 1947) ובין היום בו תפורסם אכרזה, בהתאם לסעיף 9 (ד) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח—1948, כי מצב החירום שהוכרז על ידי מועצת המדינה הזמנית ביום י' באייר תש"ח (19 במאי 1948), חדל להתקיים, — נפקד היה בעלו החוקי או נהנה ממנו או החזיק בו, בעצמו או על ידי אחר; אך אינו כולל מטלטלים המוחזקים על ידי נפקד ופטורים מעיקול או מהפיסה בהתאם לסעיף 3 לפקודת הפרוצדורה האורזית, 1938;

(ו) "נכס מוקנה" פירושו — נכס המוקנה לאפוטרופוס לפי חוק זה;

(ז) "נכס מוחזק" פירושו — נכס מוקנה שהאפוטרופוס מחזיק בו בפועל, וכולל נכס שנרכש תמורת נכס מוקנה;

(ח) "נכס משוחרר" פירושו — נכס ששוחרר לפי סעיף 28;

(ט) "שטח ישראל" פירושו — השטח בו חל משפט מדינת ישראל;

(י) "שטר" פירושו — שטר חליפין, שיק, שטר חוב, או כל שטר אחר העובר לסוחר.

אפוטרופוס
נכסים
נפקדים

2. (א) שר האוצר ימנה, בצו שיפורסם ברשומות, מועצת אפוטרופוסות לנכסי נפקדים ויקבע את אחד מחבריה כיושב ראש המועצה, יושב ראש המועצה ייקרא האפוטרופוס.

(ב) האפוטרופוס רשאי להגיש תביעה ולפתוח בפעולה משפטית אחרת נגד כל אדם, ולהיות חובע, נחבע או בעל דין אחר בכל פעולה משפטית.

(ג) האפוטרופוס זכאי להיות מיוצג בכל פעולה משפטית על-ידי היועץ המשפטי לממשלת ישראל או באיכותו.

(ד) חדל האפוטרופוס מכהן, תפקידיו, סמכויותיו, זכויותיו וחובותיו עוברים מאליהם לשר האוצר; נתמנה אדם אחר להיות האפוטרופוס, התפקידים, הסמכויות, הזכויות והחובות האמורים עוברים מאליהם אליו, וכן מאפוטרופוס לאפוטרופוס.

מינוי
מפקחים,
סוכנים
ועובדים

3. (א) האפוטרופוס רשאי, באישור שר האוצר בכתב, למנות מפקחים על נכסי נפקדים, ולהעביר לכל אחד מהם כל סמכות מסמכויותיו, הן מהסמכות למנות מפקחים, הודעה על מינויו ועל היקף סמכויותיו של כל מפקח תפורסם על ידי האפוטרופוס ברשומות.

(ב) האפוטרופוס רשאי למנות סוכנים להנהלת נכסים מוחזקים בשמו וליקבוע ולשלם את שכר טרחתם.

¹ ע"ר מס' 2 מיום י"ב באייר תש"ח (21.5.45), תוס' א', עמ' 1.
² ע"ר מס' 2 מיום י"ב באייר תש"ח (21.5.48), עמ' 6.
³ ע"ר מס' 781 מיום 7.5.38, תוס' 1, עמ' 25.

(ג) האפוטרופוס רשאי למנות פקידים ועובדים אחרים שדינם כדין שאר עובדי המדינה.

4. (א) בהתחשב עם הוראות חוק זה —

הקניית
נכסי
נפקדים
לאפוטרופוס

- (1) כל נכס נפקד מוקנה בזה לאפוטרופוס מיום פרסום מינויו, או מיום שהיה לנכס נפקד, הכל לפי התאריך המאוחר יותר;
- (2) כל זכות שהיתה לנפקד בנכס עוברת מאליה לאפוטרופוס בשעת הקניית הנכס; ויד האפוטרופוס כיד בעל הנכס.

(ב) דין פירותיו של נכס מוקנה כדין הנכס המוקנה המביא את הפירות.

(ג) נכס מוקנה —

- (1) יעמוד כנכס מוקנה כל עוד לא היה לנכס משוחרר לפי סעיף 28 או לא חדל מהיות נכס נפקד לפי סעיף 27;
- (2) האפוטרופוס זכאי לשים יד עליו בכל מקום שימצאנו.

(ד) רכש האפוטרופוס נכס, שלא היה נכס נפקד בשעת הרכישה, תמורת נכס מוקנה, הנכס שנרכש נהפך לנכס מוחזק ודינו כדין הנכס שתמורתו נרכש.

5. אי ידיעת זהותו של נפקד אינה מונעת את נכסיו מהיות נכסי נפקד, נכסים מוקנים, נכסים מוחזקים, או נכסים משוחררים.

אי ידיעת
זהותו של
נפקד

6. (א) אדם שברשותו נכס נפקד חייב למסרו לאפוטרופוס.

פסירת
נכסים
לאפוטרופוס

(ב) אדם שיש עליו חוב או חיוב אחר כלפי נפקד חייב לסלק את החוב לאפוטרופוס או לקיים כלפיו את החיוב.

7. (א) האפוטרופוס ישמור על הנכסים המוחזקים, בעצמו או על ידי אחרים בהסכמתו.

פסירת
נכסים
מוחזקים,
הוצאות
והשקעות

(ב) האפוטרופוס רשאי, בעצמו או על ידי אחרים בהסכמתו בכתב, להוציא את כל ההוצאות ולהשקיע את כל ההשקעות הדרושות לשמירת נכס מוחזק, להתחזקתו, לתיקונו, לפיתוחו, או למטרות אחרות כיוצא באלה.

8. (א) האפוטרופוס רשאי להמשיך בהנהלת עסק בשם נפקד, בין שיציין שהעסק מתנהל על ידי האפוטרופוס ובין שלא יציין זאת; אולם הרשות בידיו תמיד למכור או להחכיר את העסק, כולו או מקצתו, וכן —

עסקי
נפקדים

(1) אם היה העסק של יחיד — לחסלו;

(2) אם היה של שותפות שכל שותפיה נפקדים, או של חברה שכל מנהליה או בעלי מניותיה נפקדים, או של אגודה שיתופית שכל חבריה נפקדים — לפרק את השותפות, החברה, או האגודה השיתופית, בצו שיפורסם ברשומות.

(ב) פרסם האפוטרופוס צו פירוק לפי סעיף קטן (א) (2), יתנהל הפירוק —

(1) אם הוא של שותפות או של חברה, כאילו צו הפירוק ניתן על ידי בית

משפט מוסמך, בהתאם לחלק ה' מפקודת השותפויות או בהתאם לחלק ו' מפקודת החברות, הכל לפי הענין;
 (2) אם הוא של אגודה שיתופית, כאילו צו הפירוק ניתן על ידי רושם האגודות השיתופיות, בהתאם לסעיף 47 לפקודת האגודות השיתופיות, ובכל מקרה כאילו האפוטרופוס נתמנה מפרק שאין להחליפו במפרק אחר.

השלומים
 לנהמכי
 נפקדים
 ולנפקרים,
 השלומים
 למטרות
 הקדש

9. (א) אם סבור האפוטרופוס שאדם פלוני מחסורו היה על נפקד, רשאי האפוטרופוס רופס להעניק לאותו אדם, מתוך הנכסים המוחזקים של הנפקד, הענקות בשיעורים הדרושים, לדעת האפוטרופוס, כדי לפרנס אותו אדם, ובלבד שלא יעלו על חמישים לירות לחודש לכל אדם כזה.

(ב) היו בני אדם אחדים כאלה שמחסורם היה על איתו נפקד, ולדעת האפוטרופוס יש קשרי משפחה בינם לבין עצמם, רשאי האפוטרופוס לשלם את ההענקות לאחד מהם בשביל כולם.

(ג) האפוטרופוס רשאי להעניק הענקה כאמור גם לנפקד עצמו, אם היא דרושה, לדעת האפוטרופוס, לפרנסת הנפקד.

(ד) נכס מוקנה שהוא הקדש, רשאי האפוטרופוס להוציא את הכנסות הנכס, כולן או מקצתן, למטרות שלשמן נוסד ההקדש.

סיפוק יד

10. (א) נכס מוקנה מסוג המקרקעים שהחזיק בו אדם שלדעת האפוטרופוס אין לו זכות לכך, רשאי האפוטרופוס לאשר זאת בתעודה חתומה בידו, המתארת את הנכס. תעודה זו דינה כדין פסק-דין לטובת האפוטרופוס לסילוק יד המחזיק מהנכס המוקנה.

(ב) (1) הוגשה התעודה למשרד ההוצאה לפועל, ימסור המשרד העתק ממנה לכל המחזיק בנכס המתואר בתעודה, כדרך שמוסרים העתק מפסק-דין לגשפט לחובתו, וינהג כבהוצאה לפועל של פסק-דין לסילוק יד. סילוק היד ייחשב כענין דחוף כמשמעותו בסעיף 38 לחוק ההוצאה לפועל מיום 11 במאי 1914, אלא שהזמן בו יידרש המחזיק בנכס לסלק ידו ממנו יהיה שבעה ימים.

(2) טען מחזיק בנכס כאמור כי יש לו זכות להחזיק בו והוכיח ליושב ראש משרד ההוצאה לפועל כי יש רגלים לדבר טענתו, רשאי היושב ראש לעכב את ההוצאה לפועל לזמן שנראה לו, כדי לאפשר לאותו מחזיק לפנות לבית משפט מוסמך ולהוכיח את זכותו.

(ג) פנה מחזיק לבית משפט מוסמך והוכיח את זכותו להחזיק בנכס, יבטל בית המשפט את התעודה ואת מעשי ההוצאה לפועל שנעשו על פיה.

הריסת
 בנינים
 והפסקת
 פעולות
 בנייה

11. (א) נכס מוקנה מסוג המקרקעים שעליו נבנה, או הולך ונבנה, בנין, בלי היתר בכתב מאת האפוטרופוס, רשאי האפוטרופוס לצוות כי —

(1) כל פעולת בנייה על הנכס תופסק במועד שנקבע בצו;

¹ חוקי א"י, כרך ב', פרק ל"ג, עמ' 1020.
² חוקי א"י, כרך א', פרק נ"ב, עמ' 155.
³ חוקי א"י, כרך א', פרק כ"ד, עמ' 336.

(2) הבנין ייהרס;

(3) ההוצאות הכרוכות בכיצוע צו לפי פסקה (2) ישולמו לו על ידי האחר-איום לפעולת הבנייה או על ידי מבצעה.

(ב) צו לפי סעיף קטן (א) (1) יוצג במקום בולט על הנכס שאליו הוא נוגע, או סמוך לו ככל האפשר, וכל העובר על האמור בצו אשם בעבירה ודינו כנקבע בסעיף 35 (א).

(ג) צו לפי סעיף קטן (א) (2) יוגש למשרד ההוצאה לפועל, והמשרד ימסור העתק ממנו לכל מי שאליו הוא נוגע, כדרך שמוסרים העתק מפסקי-דין לנשפט לחובתו, וינהג כבהוצאה לפועל של צו הריסה.

(ד) (1) כל הרואה עצמו נפגע על ידי צו לפי פסקה (1) או (2) מסעיף קטן (א) רשאי לערער עליו לפני בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא הנכס, תוך שבעה ימים מהיום בו הגיע הצו לידיעתו.

(2) הערעור יוגש ויתברר בצורת בקשה בדרך המרצה, האפוטרופוס יהיה משיב בערעור.

(3) הגשת ערעור אינה מעכבת את ביצוע הצו, אלא אם ציווה על כך שופט משופטי בית המשפט המחוזי.

(4) בית המשפט המחוזי רשאי לאשר את הצו, בשינויים או בלי שינויים, או לבטלו.

(5) החלטת בית המשפט המחוזי בערעור לפי סעיף זה היא סופית.

(ה) ציווה האפוטרופוס כאמור בפסקה (2) מסעיף קטן (א), רשאי הוא להרחיק מעל הנכס או לעכב תחת ידו את כל החפצים, המכשירים והכלים שבניצואו על הנכס, כדי לפנות את הנכס או כדי להבטיח תשלום הוצאותיו הכרוכות בכיצוע הצו.

(ו) „בנין“, בסעיף זה, פירושו כבסעיף 2 לפקודת בנין ערים, 1936.

12. (א) נכס שלגביו חלות הוראות פקודת הגבלת שכר דירה (דירות), 1940, או פקודת ההגבלות על שכר דירה (בתי עסק), 1941, ושהוקמה לאפוטרופוס, יהיה האדם שהחזיק בו ערב יום ההקנייה — אם על פי הסכם שנעשה לפני היות בעל הנכס לנפקד, ואם בתוקף ההגנה הניתנת על ידי הוראות אהת הפקודות האלה — או מי שבא תחתיו, מוגן על ידי אותן ההוראות גם לאחר הקניית הנכס.

(ב) (1) נכס מוקנה, שהוא בית או חלק מבית, ושהושכר על ידי האפוטרופוס כדירה נפרדת כאמור בסעיף 3 לפקודת הגבלת שכר דירה (דירות), 1940, יחולו לגביו הוראות אותה פקודה, בהתחשב עם הסעיפים הקטנים (ג), (ד) ו-(ה) ובשינויים ובתיאומים אלה:

(1) כשכר הדירה היסודי רואים את דמי השכירות שנקבעו בחוזה השכירות, כפי שהופחתו לפי סעיף קטן (ד) (אם הופחתו);

¹ ע"ר מס' 589 מיום 4.5.36, חוס' 1, עמ' 158; ע"ר מס' 770 מיום 24.3.38, חוס' 1, עמ' 13.

² ע"ר מס' 1065 מיום 20.12.40, חוס' 1, עמ' 230.

³ ע"ר מס' 1066 מיום 31.3.41, חוס' 1, עמ' 15.

תחולתו של
פקודה הנכללת
שכר דירה
(דירות), 1940,
ופקודת
ההגבלות
על שכר דירה
(בתי עסק),
1941

(11) את המלים „שכר הדירה לפי השער המוסכם באותם השינויים שחלו בו על פי פקודה זו, המצויות בסעיף 8(1) לאותה פקודה, רואים כמכוננות לדמי השכירות שנקבעו בחוזה השכירות, כפי שהופחתו לפי סעיף קטן (ד) (אם הופחתו).

(2) נכס מוקנה, שהוא בית עסק כמשמעותו בפקודת ההגבלות על שכר דירה (בתי עסק), 1941, הנמצא באזור שעליו הוטלה אותה פקודה, ושהושכר על ידי האפוטרופוס, יחולו לגביו הוראות אותה פקודה, בהתחשב עם הסעיפים הקטנים (ג), (ד) ו-(ה), אלא שכשכר הדירה המכסימלי שנקבע לפי סעיף 6(1) לאותה פקודה רואים את דמי השכירות שנקבעו בחוזה השכירות, כפי שהופחתו לפי סעיף קטן (ד) (אם הופחתו).

(ג) שר האוצר רשאי, בתקנות, לקבוע כללים שלפיהם ינהגו בקביעת דמי השכירות.

(ד) (1) שוכר הרואה עצמו נפגע על ידי קביעת דמי השכירות בחוזה השכירות שלו רשאי לערער עליה לפני בית משפט השלום שבאזור שיפוטו נמצא הנכס.

(2) הערעור יוגש ויתברר בצורת בקשה בדרך המרצה. האפוטרופוס יהיה משיב בערעור.

(3) בית משפט השלום רשאי לאשר את דמי השכירות שנקבעו בחוזה השכירות או להפחיתם, מתוך זיקה אל הכללים שנקבעו לפי סעיף קטן (א) (אם נקבעו) ובהתחשב עם כל מטיבות המקרה.

(4) הפחית בית משפט השלום את דמי השכירות —

(1) יקבע תאריך שבו תיכנס הפחתה זו לתקפה, ובלבד שתאריך זה לא יהיה מוקדם מיום הגשת הערעור;

(2) רשאי הוא לצוות כי כל סכום העולה על דמי השכירות, כפי שהופחתו, ששילם השוכר בעד תקופה שלאחר התאריך שנקבע לפי פסקת משנה (1), יוחזר לשוכר.

(5) החלטת בית משפט השלום בערעור לפי סעיף קטן זה היא סופית.

(ה) (1) נכס מוקנה שמחזיק בו אדם בתוקף ההגנה הניתנת על ידי הוראות פקודת הגבלת שכר דירה (דירות), 1940, או פקודת ההגבלות על שכר דירה (בתי-עסק), 1941, בהתאם לסעיף קטן (ב), ושפינויו מהמחזיק דרוש, לדעת האפוטרופוס, לצרכי פיתוח המקום או האזור שבו נמצא הנכס, רשאי האפוטרופוס — לאחר שהעמיד לרשות המחזיק שיכון אלטרנטיבי מתאים — ליתן צו פינוי על הנכס. צו זה דינו כדין פסק-דין לטובת האפוטרופוס לסילוק יד המחזיק מהנכס המוקנה.

(2) הוגש הצו למשרד ההוצאה לפועל, ימסור המשרד העתק ממנו למחזיק בנכס, כדרך שמוסרים העתק מפסק-דין לנשפט לחובתו, וינהג כבהוצאה לפועל של פסק-דין לסילוק יד.

¹ ע"ר מט' 1086 מיום 31.3.41, תוס' 1, עמ' 15.

² ע"ר מט' 1065 מיום 20.12.40, תוס' 1, עמ' 230.

- (3) (i) מחזיק בנכס שניתן עליו צו פינוי לפי סעיף קטן זה רשאי לערער עליו לפני בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא הנכס, תוך ארבעה עשר יום מהיום בו הגיע הצו לידיעתו, על יסוד הטענה כי לא הועמד לרשותו שיכון אלטרנטיבי מתאים.
- (ii) הערעור יוגש ויתברר בצורת בקשה בדרך המרצה. האפוטרופוס יהיה משיב בערעור.
- (iii) הגשת ערעור מעכבת כל מעשה הוצאה לפועל לפי פסקה (2).
- (iv) בית המשפט המחוזי רשאי לאשר את הצו בשינויים או בלי שינויים, או לבטלו.
- (v) החלטת בית המשפט המחוזי בערעור לפי פסקה זו היא סופית.

13. אדם המחזיק בנכס מוקנה, שהוא משק כמשמעותו בפקודת הארסיים (הגנה), לא יהיה מוגן על ידי הוראות אותה פקודה, אלא אם ערב הקניית הנכס לאפוטרופוס החזיק בו בתוקף ההגנה הניתנת על ידי אותן ההוראות.

פקודת הארסיים (הגנה) לא תחול

14. היה הנכס המוקנה פרדס, כרם, או מטע אחר, או אדמה הקלאית אחרת, ומסרו האפוטרופוס לאדם לשם עיבוד, זכאי אותו אדם ליהנות מן היבול לפי התנאים שנקבעו בינו לבין האפוטרופוס וזכותו קודמת לכל שעבוד שהוקנה לאדם אחר לפני כן, אלא שכל שעבוד כזה יתפשט גם על ההכנסות המגיעות לאפוטרופוס מאותו נכס.

מעבר וזכותו היבול

15. (א) העובדה שנכס היה לנכס נפקד או לנכס מוקנה אינה מפקיעתו מכל משכנתה, משכון או שעבוד אחר, או מכל זכות חזקה או שימוש, שנוצרו באופן חוקי לפני כן.

(ב) אין לעשות לגבי נכס מוקנה כל מעשה הוצאה לפועל או פעולה לפי סעיף 14 לפקודת העברת קרקעות, ואין להסתייע לגבי נכס מוקנה בסעיפים 8, 9 או 10 לחוק על חלוקת נכסי דלא נידי מיום 14 במותרס 1332. אלא על פי היתר בכתב מאת האפוטרופוס, ואם לא ניתן היתר, שנתבקש לאחר יום י"ג בניסן תש"י (31 במרס 1950), תוך שנה מיום שנתבקש — כתום אותה שנה.

נכסים מוקנים שעבורם ועיקולם

(ג) עיקול שהוטל על נכס נפקד, בין לפני שהיה לנכס מוקנה ובין לאחר מכן, אינו מונע את האפוטרופוס מהוציא את הנכס מרשותו בהתאם לחוק זה; ואם הוציא, יחול העיקול, במקום על הנכס, על התמורה שקיבל בעדו.

16. קיבל האפוטרופוס, או אדם שפעל, במישרים או בעקיפים, לפי הוראות האפוטרופוס, נכס לידיו, או עשה פעולה בנכס, מתוך אמונה כנה והגיונית, אך מוטעית, כי הנכס הוא נכס נפקד, לא ישא על כך האפוטרופוס או אותו אדם באחריות אזרחית יתירה מזו שהיה נושא בה אילו היה הנכס אותה שעה נכס נפקד.

תחום אחריותם של האפוטרופוס ושל הפועלים לפי הוראותיו

17. כל עסקה שנעשתה בתום לבב בין האפוטרופוס ובין אדם אחר בכל נכס שהאפוטרופוס השכו בשעת העסקה לנכס מוקנה לא תיפסל ותעמוד בתקפה גם אם יוכח שהנכס לא היה אותה שעה נכס מוקנה.

כשרותו של עסקת

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק פ', עמ' 476.

² חוקי א"י, כרך ב', פרק פ"א, עמ' 865; ע"ר מס' 782 מיום 12.5.98, תוכ' 1, עמ' 24; ע"ר מס' 938 מיום 22.9.99, תוס' 1, עמ' 88.

החזרת נכסים
שנחשבו בסעות
לנכסים מוקנים

18. (א) החליט בית משפט מוסמך שנכס שהאפוטרופוס חשבו לנכס מוקנה אינו נכס מוקנה, ימסור האפוטרופוס, בהתחשב עם הוראות סעיף 17, את הנכס או את התמורה שקיבל בעדו, הכל לפי הענין, לאדם שהורה עליו בית המשפט בהחלטתו, ואם לא הורה בית המשפט — לאדם שמידיו קיבל האפוטרופוס את הנכס, ואם אין האדם ידוע לו, יענה האפוטרופוס לבית משפט מוסמך לשם קבלת הוראות.

(ב) מצא האפוטרופוס שנכס שהוא חשבו לנכס מוקנה אינו נכס מוקנה, רשאי הוא, בהחשבה עם הוראות סעיף 17, למסור את הנכס או את התמורה שקיבל בעדו, הכל לפי הענין, לאדם הזכאי, לדעת האפוטרופוס, להחזיק בנכס או בתמורה.

19. (א) היה הנכס המוקנה מסוג המקרקעים, אין האפוטרופוס רשאי —

(1) למכור את הנכס או להעביר באופן אחר את זכות הבעלות עליו; אולם אם תוקם רשות פיתוח על פי חוק של הכנסת, מותר יהא לאפוטרופוס למכור את הנכס לאותה רשות פיתוח, במחיר שאינו פחות משווי הרשמי של הנכס;

(2) להחכיר את הנכס לתקופה שלמעלה משש שנים, אלא —

(i) לרשות הפיתוח האמורה, ובהחכירו לה נכס יתנה האפוטרופוס עם רשות הפיתוח בהוזה החכירה שדמי החכירה השנתיים שישולמו על ידיה לא יהיו פחותים מסכום השווה ל-4.8 למאה משווי הרשמי של הנכס; או —

(ii) לחוכר אחר המתחייב בהוזה החכירה לעבד או לפתח את הנכס להנחת דעתו של האפוטרופוס.

(ב) חלוקה מרצון של מקרקעים המוחזקים במושע אינה נחשבת, לצורך סעיף קטן (א), כהעברת זכות הבעלות על המקרקעים.

(ג) החכיר האפוטרופוס נכס לתקופה שלמעלה משלוש שנים, אין הוראות פקודת העברת קרקעות חלות על החכירה; אך האפוטרופוס רשאי לבקש את רישום החכירה בהתאם לאותה פקודה.

(ד) „שווי רשמי“, בסעיף זה, פירושו —

(1) לגבי נכס שהיה חייב, בשנת הכספים 1947—1948, במס רכוש עירוני לפי פקודת מס הרכוש העירוני, 1940 — סכום הגדול פי 164 מהשווי השנתי הנקי שנקבע לו לצרכי אותה פקודה בהערכה האחרונה שלפני יום 1 באייר תש"ח (15 במאי 1948);

(2) לגבי נכס שהיה חייב, בשנת הכספים 1947—1948, במס רכוש חקלאי לפי פקודת מס הרכוש החקלאי, 1942, —

¹ חוקי א"י, כרך ב', פרק פ"א, עמ' 355.
² ע"ר מס' 1065 מיום 20.12.40, חוס' 1, עמ' 218.
³ ע"ר מס' 1182 מיום 10.3.42, חוס' 1, עמ' 9.

(י) והיה בנין תעשיתי כמשמעותו באותה פקודה — סכום הגדול פי 16½ מהשווי השנתי הנקי שנקבע לו לצרכי אותה פקודה בהערכה האחרונה שלפני יום ד' באייר תש"ח (15 במאי 1948);

(יז) ונמנה עם סוג 1, 2, 3, 4 או 17 שבתוספת לאותה פקודה — סכום הגדול פי 300 מהמס שהיה מוטל עליו — אילו נמנה עם סוג 1 שבתוספת האמורה — בעד אותה שנת כספים;

(יח) ונמנה עם אחד הסוגים האחרים שבתוספת לאותה פקודה — סכום הגדול פי 75 מהמס שהיה מוטל עליו בעד אותה שנת כספים;

(ט) לגבי נכס אחר — סכום הגדול פי 16½ מהשווי השנתי הנקי שהיה נקבע לו בשנת הכספים 1947—1948, לצרכי פקודת מס הרכוש העירוני, 1940, אילו היה חייב באותה שנת כספים, במס רכוש עירוני לפי אותה פקודה;

ובלבד ששר האוצר יהא רשאי להקטין כל שיעור מהשיעורים הנזכרים בסעיף קטן זה לגבי נכס שאפשרויות השימוש בו מוגבלות, לדעת שר האוצר, מחמת נזק, הונחה, או טעם אחר כיוצא בזה.

(ה) היה הנכס המוקנה שעבוד הניתן לביטול, אין האפוטרופוס רשאי לבטלו אלא בתמורה או כהתאם לתנאי השעבוד; ואם היה זכות הניתנת לוותר, אין האפוטרופוס רשאי לוותר עליה אלא בתמורה.

(ו) כל האמור בחוק זה לא יפגע בסמכויות שר החקלאות לפי תקנות-שעת-חירום (עיבוד אדמות מוברות), תש"ט—1948.

20. (א) האפוטרופוס לא יסלק חוב המגיע מנפקד או בקשר לנכס נפקד ולא יקיים חיוב אחר שנפקד נתחייב בו, אלא —

- (1) אם הוא חוב של מסים, ארנונות, או תשלומי חובה אחרים כיוצא באלה, או
- (2) אם דבר החוב או החיוב הוכח להנחת דעתו המלאה של האפוטרופוס, או
- (3) על פי פסק-דין של בית משפט מוסמך, ובמידה שהנכסים המוחזקים של אותו נפקד יספיקו לכך.

(ב) בית המשפט הדין בתביעת חוב המגיע מנפקד או בקשר לנכס נפקד, או בתביעה לקיום חיוב אחר שנפקד נתחייב בו, יהא רשאי, על אף האמור בכל חוק אחר, (1) לדחות מזמן לזמן את הזיוון בתביעה, כדי לאפשר הבאת הוכחות מלאות עד כמה שאפשר; (2) למחוק או לדחות את התביעה, אם היא לא הוכחה מעל לכל ספק המתקבל על הדעת.

(ג) שר האוצר רשאי, בתקנות, לקבוע סוגים של מקרקעים מוקנים אשר לגביהם יהיה האפוטרופוס רשאי לדחות את סילוקם של מסים, ארנונות או תשלומי חובה אחרים כיוצא באלה, כולם או מקצתם, החלים על מקרקעים כאלה, לתקופה ובתנאים שיקבע האפוטרופוס, באישור שר האוצר, בכל מקרה ומקרה.

הוכחות מנסקרים
וסיפטים
בקשר אליהם

¹ ע"ד ס"ט 1065 מיום 20.12.40, תוס' 1, עמ' 218.
² ע"ד ס"ט 11 מיום ד' בסבת תש"ט (7.1.49), תוס' א', עמ' 94.

חובת מתן
הודעה על נכסי
נפקדים

21. (א) אדם או חבר בני אדם המחזיק או המנהל נכס מוקנה או הנהנה ממנו, חייב למסור לאפוטרופוס, תוך שלושים יום מיום פרסום מינויו, הודעה בכתב המכילה את פרטי הנכס המוקנה; ואם הגיע להחזקתו, להנהלתו או להנאתו — שלא בהסכמת האפוטרופוס — לאחר יום הפרסום, תוך שלושים יום מיום שהגיע להחזקה, להנהלה או להנאה; ואם היה הנכס לנכס מוקנה לאחר יום הפרסום — תוך שלושים יום מיום ההקנייה.

(ב) חברה שהיא רשומה בשטח ישראל, או שיש לה בו משרד להעברת מניות או משרד לרישום מניות, חייבת למסור לאפוטרופוס, תוך שלושים יום מיום פרסום מינויו, הודעה בכתב המכילה פרטים מלאים על כל ניירות הערך (ובכלל זה מניות, סטוק של מניות, אגרות-חוב, סטוק של אגרות-חוב ושטרי התחייבות) שהוצאו על ידי החברה ורשומים על שם נפקד או לזכותו, או שהם מוחזקים למענו או בידו; ואם ניירות הערך מתייחסים לפי כל האמור לעיל לאדם שהיה לנפקד לאחר יום פרסום מינויו האפוטרופוס, חייבת החברה למסור לאפוטרופוס את ההודעה האמורה תוך שלושים יום מיום היות האדם לנפקד.

(ג) שותפות שיש בין שותפיה נפקד או נפקדים, חייבים השותפות וכל אחד מהשותפים למסור לאפוטרופוס, תוך שלושים יום מיום פרסום מינויו, הודעה בכתב המכילה פרטים מלאים על חלקו של כל שותף נפקד בשותפות ועל שאר זכויותיו כלפיה וכלפי השותפים; ואם שותף היה לנפקד לאחר יום פרסום מינויו האפוטרופוס, חייבים השותפות וכל אחד מהשותפים למסור את ההודעה האמורה תוך שלושים יום מיום היות השותף לנפקד.

(ד) כל החייב לפי סעיף זה למסור לאפוטרופוס הודעה בכתב, חייב גם למסור לו מזמן לזמן דינים וחשבונות, חשבונות או מסמכים אחרים, או ידיעות אחרות, בקשר לנכס שבגללו נתחייב במסירת הודעה, ככל שידרוש האפוטרופוס מזמן לזמן.

(ה) דרש האפוטרופוס מאדם למסור לו, תוך הזמן הקבוע בהודעה, דינים וחשבונות, חשבונות או מסמכים אחרים או ידיעות אחרות, כאמור בסעיף קטן (ד), חייב האדם למלא אחרי כל האמור בהודעה.

(ו) כל מי שהיה חייב לפי סעיף זה למסור הודעה לפני יום י"ג בניסן תשי"א (31 במרס 1950) ולא מילא אחרי חובה זו, רשאי למלא אחריה עד יום י"ג באייר תשי"א (30 באפריל 1950); ואם מילא אחריה כך, לא יובא לדין על אי מילוי חובתו במועדה.

איסור פעילות

22. (א) אסור לאדם, בלי הסכמה בכתב מאת האפוטרופוס —

- (1) להחזיק נכס מוקנה, לנהלו או לטפל בו בדרך אחרת, להוציא מידו, להעבירו, או למסרו לכל אדם זולת האפוטרופוס;
- (2) לסלק לכל אדם זולת האפוטרופוס חוב או לקיים כלפי כל אדם זולת האפוטרופוס כל חיוב אחר שזכות התביעה לגביו הוקנתה לאפוטרופוס;
- (3) לפעול על פי יפוי כוח או הרשאה אחרת של מרשה נפקד, בין שהיה המרשה נפקד לפני מתן יפוי הכוח או ההרשאה האחרת ובין שהיה לנפקד לאחר מכן; אך מותר לעורך דין המורשה לכך כדין על ידי נפקד הנמצא

אותה שעה בשטח ישראל ליצג אותו נפקד בכל פעולה משפטית; לא נמצא הנפקד אותה שעה בשטח ישראל, טעון ייצוגו על ידי עורך דין בכל פעולה משפטית הסכמה בכתב מאת היועץ המשפטי לממשלת ישראל.

(ב) הסכמה לפי סעיף זה יכולה להינתן לפני המעשה או לאחריה.

(ג) פעולה שנעשתה בניגוד לסעיף זה — בטלה ומבוטלת, ואם היתה זאת העברת שטר, בטלה גם כל העברה שלאחריה, על אף האמור בכל חוק אחר.

(ד) אין לרשום בספרי האחווה כל פעולה לגבי נכס מוקנה אלא על פי היתר בכתב מאת האפוטרופוס שניתן לפני הרישום או על פי פסק-דין של בית משפט מוסמך. עברו ורשמו יצויה בית המשפט, לפי בקשת האפוטרופוס, למחוק את הרישום וכל רישום שלאחריה.

(ה) הטוען שפעולה נעשתה לגבי נכס לפני שהיה לנכס מוקנה או לגבי אדם לפני שהיה לנפקד או שפעולה נעשתה לפי הסכמה או היתר בכתב מאת האפוטרופוס — עליו הראיה.

23. (א) (1) העברת נכס או מסירת נכס לנפקד או לאחר לטובת נפקד, בתוך התקופה שבין יום כ"א באדר ב' תש"ח (1 באפריל 1948) ובין יום פרסום מינוי האפוטרופוס, שנעשתה מתוך כוונה להבריח את הנכס, כולו או מקצתו, או את תמורתו, כולה או מקצתה, להלק מארץ-ישראל שהיה בשעת ההעברה או המסירה מחוץ לשטח ישראל, או ללבנון, למצרים, לסוריה, לסעודיה, לעבר הירדן, לעיראק או לתימן — בטלה ומבוטלת.

(2) העברת נכס או מסירת נכס מידי נפקד לאדם אחר, בתוך התקופה האמורה בפסקה (1), שנעשתה בתמורה מדומה או בלתי מספקת, או בלי תמורה, או בלחץ בלתי הוגן — בטלה ומבוטלת.

(ב) נכס שהועבר או נמסר כאמור בסעיף קטן (א) ייחשב כנכס מוקנה, וכל אדם שהעביר או מסר או קיבל את הנכס יהיה אחראי כלפי האפוטרופוס לנכס או לשוויו.

(ג) האפוטרופוס רשאי לדרוש בכתב מכל אדם שהוא רואה אותו כאחראי לפי סעיף קטן (ב) למסור לו את הנכס או את שוויו, ואותו אדם חייב למלא אתרי הדרישה, אלא שיהא רשאי לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי בירושלים תוך שלושים יום מיום קבלת הדרישה.

(ד) הערעור יוגש ויתברר בצורת בקשה בדרך המרצה, האפוטרופוס יהיה משיב בערעור.

(ה) מצא בית המשפט המחוזי שדרישת האפוטרופוס אינה מוצדקת מבחינת העובדות או החוק, יבטל את הדרישה ויכריע על ביטול תוצאותיה.

(ו) כל בעל דין הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת בית המשפט המחוזי לפי סעיף זה, רשאי לערער עליה לפני בית המשפט העליון כבית משפט לערעורים אזרחיים, והוראות תקנות הפרוצדורה האזרחית, 1938, יחולו כאילו היתה החלטת

¹ ע"ר סכ' 557 מיום 31.3.38, תוס' 2, עמ' 95.

בית המשפט המחוזי פסק־דין של אותו בית משפט במשפט אורחי שהמערער על הדרישה היה בו התובע והאפוטרופוס — הנתבע.

(ז) הטוען שהעברת נכס או מסירת נכס לנפקד או לאחר לטובת נפקד, בתוך התקופה האמורה בסעיף קטן (א) (1), נעשתה שלא מתוך כוונה להבריח את הנכס, כולו או מקצתו, או את תמורתו, כולה או מקצתה, כאמור באותו סעיף קטן, וכן הטוען שהעברת נכס או מסירת נכס מידי נפקד לאדם אחר, בתוך התקופה האמורה, נעשתה בתמורה מלאה או שלא בלחץ בלתי הוגן — עליו הראיה.

דין שותפות
שיש בה שותף
נפקד

24. (א) נמסרה הודעה לאפוטרופוס לפי סעיף 21 (ג) בדבר שותף נפקד ויש בכוונת האפוטרופוס להשתתף בהנהלת עסקי השותפות, יודיע האפוטרופוס על כך לשאר השותפים תוך ששה חדשים מיום שנמסרה לו ההודעה.

(ב) לאחר שהודיע האפוטרופוס כאמור בסעיף קטן (א) — אולם לא לפני כן — רשאי הוא להשתתף בהנהלת עסקי השותפות, במקום השותף הנפקד.

(ג) מיום מסירת ההודעה לאפוטרופוס לפי סעיף 21 (ג) ועד קבלת הודעתו של האפוטרופוס לפי סעיף קטן (א) רשאים השותפים שאינם נפקדים לנהל את עסקי השותפות בדרך הרגילה.

(ד) לא נמסרה הודעה לפי סעיף 21 (ג) בדבר שותף נפקד, רשאי האפוטרופוס, בכל עת, אחרי מסירת הודעה על כך לשאר השותפים, להשתתף בהנהלת עסקי השותפות.

(ה) משעה שחורשה האפוטרופוס להשתתף בהנהלת עסקי השותפות, רשאי הוא — בלי להתחשב בתנאי חוזה השותפות — לצאת את השותפות ולקבל את חלקו של השותף הנפקד מידי השותפים שאינם נפקדים, ובאין הסכמה לכך מצדם, לפרק את השותפות על ידי מסירת הודעה לאותם השותפים; הודעה כזאת דינה כדין הודעה שנמסרה לפי סעיף 138 (ג) לפקודת השותפויות.

(ו) בשום פנים לא יהיה האפוטרופוס אחראי להובות ולהתחייבויות של השותפות אלא כדי שווי הנכסים המוחזקים של השותף הנפקד.

הנהלת נכסים
שותפים

25. נכס מסוג המקרקעים שחלק ממנו הוקנה לאפוטרופוס, זכאי האפוטרופוס להשתתף בהנהלת הנכס כולו יחד עם הבעלים שאינם נפקדים, באותן הזכויות שהיו לנפקד.

נכס נפקד
שהוא שטר

26. היה נכס הנפקד שטר —

(1) יוקנה לאפוטרופוס גם אם לא נמסר לו ואף לא בא לידו בכל דרך אחרת;

(2) האפוטרופוס פטור מהצגת השטר לקבלה או לפרעון, ממסירת הודעה על אי־כיבודו ומהגשת מחאה על שלא נתקבל או שלא נפרע;

(3) אי־הצגה או אי־מסירת הודעה או אי־הגשת מחאה בעקב פסקה (2), הם בלבד לא יפטרו כל צד לשטר מתחובות שלפיו.

¹ חוקי אי"י, כרך ב', פרק ק"ג, עמ' 1020.

27. (א) אם האפוטרופוס סבור שאדם פלוני, שאפשר להגדירו כנפקד לפי סעיף 1(ב)(1)(iii), יבא ממוקם מגוריו —

- (1) מתוך חשש שאיבוי ישראל יגרמו לו נזק, או
- (2) שלא בגלל פעילות צבאיות או מחשש להן,

חייב האפוטרופוס לתת לאותו אדם, לפי בקשתו, אישור בכתב שהוא איננו נפקד.

(ב) האפוטרופוס רשאי, לפי שיקול דעתו בלבד, אך בהתחשב עם הוראות סעיף 29, לתת אישור בכתב שאדם פלוני, הנמצא אותה שעה כחוק בשטח ישראל, איננו נפקד, אף על פי שאפשר להגדירו כנפקד, אם האפוטרופוס סבור שיש לאל ידו לנהל את נכסיו בייעילות וכי בעשותו כן לא יסייע בידי איבוי ישראל.

(ג) תקפו של אישור לפי סעיף זה הוא מיום הניתנו, אם לא נאמר בו שתקפו הוא מתאריך מוקדם או מאוחר.

(ד) מיום תקפו של אישור לפי סעיף זה חדלים נכסיו של אותו אדם מהיות נכסי נפקד, ואם היה בין נכסיו נכס מוחזק, ימסרנו האפוטרופוס לאדם שלרעת האפוטרופוס זכאי להחזיק בו.

28. (א) האפוטרופוס רשאי, לפי שיקול דעתו בלבד, אך בהתחשב עם הוראות סעיף 29, לשחרר נכס מוקנה, בתעודה חתומה בידו, ומשעשה כן, יחדל אותו נכס מהיות נכס נפקד, וכל זכות שהיתה לאדם באותו נכס ערב וקנייתו לאפוטרופוס תחזור אל אותו אדם או אל מי שבא תחתיו.

(ב) האפוטרופוס רשאי להתנות עם אדם המבקש ממנו שישתמש בסמכותו לפי סעיף קטן (א) שבשעת מתן תעודה כאמור יהיה נכס אחר לנכס מוחזק, הסכים האדם לתנאי וניתנה התעודה כאמור, נעשה הנכס האחר לנכס מוחזק.

(ג) מכר האפוטרופוס נכס מוקנה, נעשה הנכס שנמכר נכס משוחרר ועובר לבעלות הקונה, ואילו התמורה שקיבל האפוטרופוס נעשית נכס מוחזק; היה הנכס המוקנה שעבוד הניתן לביטול וביטולו האפוטרופוס בתמורה, או זכות הניתנת לויתור וויתור האפוטרופוס עליה בתמורה, נעשית התמורה נכס מוחזק בשעת הביטול או הויתור, הכל לפי הענין.

29. האפוטרופוס לא ישתמש בסמכויותיו לפי סעיף 27(ב) או סעיף 28 אלא אם באה על כך, בכל מקרה ומקרה או לגבי סוג מסויים של מקרים, המלצה של ועדה מיוחדת שתמונה על ידי הממשלה. הודעה על מינוי ועדה כזאת תפורסם ברשומות.

30. (א) אישור האפוטרופוס בכתב שאדם או חבר בני אדם הוא נפקד, ייחשב האדם או חבר בני האדם לנפקד כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.

(ב) אישור האפוטרופוס בכתב שנכס מסויים הוא נכס נפקד, ייחשב הנכס לנכס נפקד כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.

(ג) תעודה מאת שר הבטחון שמקום בארץ-ישראל היה מוחזק בזמן פלוני בידי כוחות שביקשו למנוע הקמתה של מדינת ישראל או שגלחמו בה לאחר הקמתה, תשמש ראיה חותכת לתכנה.

(ד) העתק מאושר בידי האפוטרופוס מהכתוב בספריו או בתיק רשמי שלו או ממסמך אחר שברשותו יתקבל בכל משפט או בכל פעולה משפטית אחרת כהוכחה לכאורה על נכונות תכנו.

(ה) אישור בכתב של האפוטרופוס בנוגע לדברים שבתחום תפקידו יתקבל בכל משפט או בכל פעולה משפטית אחרת כהוכחה לכאורה של העובדות המפורטות באישור אלא אם הורה בית המשפט הוראה אחרת.

(ו) האפוטרופוס, מפקחיו, סוכניו או פקידיו אינם מחוייבים להמציא במשפט או בפעולה משפטית אחרת כל ספר, תיק או מסמך אחר, שתכנו ניתן להוכיח לפי סעיף זה, והם אינם מחוייבים להעיד בנוגע לדברים שניתן להוכיחם על ידי אישור של האפוטרופוס כאמור בסעיף זה, אלא אם הורה בית המשפט הוראה אחרת.

(ז) אין לחקור את האפוטרופוס למקור הידיעות שהביאוהו למתן אישור לפי חוק זה, אלא אם הורה בית המשפט הוראה אחרת מטעם מיוחד.

(ח) תעודה, אישור, היתר, או כל מסמך אחר, שנראה מתוכם כי נחתמו, הוצאו, ניתנו או נמסרו על ידי שר הבטחון, שר האוצר או האפוטרופוס, רואים אותם כאילו נחתמו, הוצאו, ניתנו, או נמסרו כך, כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.

(ט) לא תישמע טענה כי אדם פלוני איננו נפקד כמשמעותו בסעיף 1 (ב) (1) (11) רק משום שלא היתה לו שליטה על הסיבות שבגללן יצא ממקום מגוריו כאמור באותו סעיף.

טענת נכס
נפקד שמורה
לאפוטרופוס

31. לא יודקק בית משפט בכל פעולה משפטית אורחית לטענה שנכס פלוני העומד לדיון הוא נכס נפקד, אלא אם היה האפוטרופוס בעל דין בפעולה המשפטית. לא היה האפוטרופוס בעל דין, ונטענה הטענה הזאת, ומצא בית המשפט שיש לה רגלים, יזמין בית המשפט את האפוטרופוס להצטרף כבעל דין. הצטרף האפוטרופוס, ידון בית המשפט בטענה; לא הצטרף — יראה בית המשפט את הטענה בטלה.

האפוטרופוס,
שכרו
והוצאותיו

32. (א) בשעת העברת נכס בהתאם לחוק זה, בשעה שנכס חדל להיות נכס נפקד לפי סעיף 27, או בשעת שהרור נכס לפי סעיף 28, מגיע למדינה מהנפקד שכר כדי ארבעה למאה משווי של הנכס; אולם שר האוצר רשאי, במקרה מסויים או בסוג מסויים של מקרים, להקטין את השכר או לוותר עליו.

(ב) לצורך קביעת השכר ייחשב כשוויו של נכס מסוג המקרקעים שוויו הרשמי של אותו נכס כמשמעותו בסעיף 19, וכשוויו של נכס אחר — המחיר שאפשר היה — לדעת האפוטרופוס — לקבל בעדו אילו נמכר, בשעת קביעת השכר, בשוק החפשי על ידי מוכר מרצון לקונה מרצון; ואם נמכר הנכס על ידי האפוטרופוס (בין שהוא נכס מסוג המקרקעים וכין שהוא נכס אחר) — המחיר בו נמכר למעשה.

(ג) מלבד השכר מגיעות למדינה מהנפקד או מבעל הנכס, הכל לפי הענין, כל ההוצאות (ובכלל זה הוצאות נסיעה, הוצאות משפט, שכר עורכי דין, סוכנים או אנשים אחרים שהועסקו על ידי האפוטרופוס בקשר לנכס) שהוצאו על ידי האפוטרופוס או בהסכמתו, או שנתחייב בהוצאתן, לשם שמירת נכס נפקד או נכס שהאפוטרופוס חשבו לנכס נפקד, החזקתו, תיקונו, פיתוחו או מטרת אחרות כיוצא באלה, עם ריבית בשער של ששה למאה לשנה מיום ההוצאה.

(ד) התשלומים המגיעים לפי סעיף זה יהיו שעבוד על כל הנכסים של הנפקד או על בעל הנכס, הכל לפי הענין, אשר לי דין קדימה על טוה של שעבוד אחר, ואם היו בין הנכס אלה נכסים, רשאי האפוטרופוס לנכסו להחזיק את הנכס הנזכר.

(ה) האפוטרופוס רשאי לשכר מתן אישור או הודעה לפי סעיף 27 או סעיף 28 לאדם פלוני עד שלא יוכלו כל התשלומים המגיעים מאותו אדם לפי סעיף זה.

33. שר האוצר רשאי, בצו שיפורטם ברשומות, לקבוע אגרות שישולמו בעד תעודות אישורים, כתבי היתר, או מסמכים אחרים, או פעולות אחרות של האפוטרופוס, לפי חוק זה.

אגרות

34. (א) אם סבור שר האוצר שאדם שיטפל בנכסי נפקדים או בנכסים שהיה לו יסוד לחשבם לנכסי נפקדים, בתוך התקופה שבין יום ט"ז בכסלו תש"ח (29 בנובמבר 1947) ובין יום פריסום מינוי האפוטרופוס, עשה זאת כמוטב יכלתו וכתום לבב ומתוך רצון למסור את הנכסים שבטיפולו, ושהאדם מסר לידי האפוטרופוס את הנכסים שהיו בידיו, בשעת פריסום מינוי האפוטרופוס או סמוך לכך, רשאי שר האוצר לתת אישור לכך בהודעה שיפרטם ברשומות.

טיפול בנכסי נפקדים פנוי מינוי האפוטרופוס

(ב) טיפולו של אדם אשר ביחס אליו פריסום שר האוצר הודעה לפי סעיף קטן (א) ייחשב להוקי ולמוצדק לכל דבר; כל פעולה שהיתה חלק מאותו טיפול ושנעשתה על ידי אותו אדם, או על ידי אחר לפי הוראותיו, לא תשמש יסוד להאשמה או עילה לתביעה נגד אותו אדם או האחר, אלא אם יוכח מעל לכל ספק המתקבל על הדעת, שהאשם או הנזקע עשה את הפעולה בטובה ודונית או מתוך רשלנות חמורה.

35. (א) אדם שעשה אחת מאלה:

עבירות

(1) עבר על הוראה מהוראות סעיף 22 (א);

(2) עבר על האמור בצו לפי סעיף 11;

(3) הסתיר נכס נפקד מפני האפוטרופוס או לא מסר לו נכס שהוא חייב למסור לו;

(4) מסר בזדון לאפוטרופוס או לאחד ממפקדיו, מסוכניו או מפקדיו הצהרה או ידיעה שהיא כוזבת בפרט חשוב.

דינו — מאסר עד שתי שנים או קנס עד חמש מאות לירות או שני הענשים כאחד.

(ב) אדם שעשה אחת מאלה:

(1) לא מסר לאפוטרופוס או לאחד ממפקדיו, מסוכניו, או מפקדיו, דין והשבון, השבון, הודעה, או מסמך אחר, או ידיעה, שהוא חייב למסור לפי חוק זה;

(2) מסר, מתוך רשלנות, לאפוטרופוס או לאחד ממפקדיו, מסוכניו, או מפקדיו, הצהרה או ידיעה שהיא כוזבת בפרט חשוב;

(3) הפריע בזדון לאפוטרופוס או לאחד ממפקדיו, מסוכניו, או מפקדיו, במילוי תפקיד מתפקידיהם לפי חוק זה;

דינו — מאסר עד ששה חדשים או קנס עד מאה לירות או שני הענשים כאחד.

(ג) נאשם בעבירה לפי סעיף זה חבר בני אדם, ייאשם בה גם כל אדם שהיה בשעת העבירה ראש החבר, מזכירו, נאמנו, מנהלו, מנהל עסקיו או חשבו הראשי או

היחיד, אלא אם אדם זה הוכיח כי העבירה נעברה בלי ידיעתו או כי הוא נקט את כל האמצעים המתאימים למניעתה.

(ד) לא יוגש משפט על עבירה לפי סעיף זה אלא על ידי היועץ המשפטי לממשלת ישראל או בהסכמתו בכתב.

הודעות וכו' 36. (א) כל הודעה, דרישה, או הוראה, שהאפוטרופוס חייב או רשאי לתתה לפי חוק זה — חוץ מהודעות, דרישות, או הוראות, שחובה לפרסמן ברשומות — מותר לשלחה בדואר רשום לאדם שאליו היא מכוונת; ואם נשלחה כן, תיחשב כאילו נמסרה לאותו אדם כעבור עשרה ימים מהיום שנמסרה למשרד הדואר לשם משלוח, אם לא הוכח שהגיעה לידיו לפני כן.

(ב) כל הודעה, דרישה, או הוראה שמותר למסרה בדרך הקבועה בסעיף קטן (א), רשאי האפוטרופוס למסרה על ידי פרסומה ברשומות, ואין הוא חייב לציין בהודעה, בדרישה, או בהוראה, את שם האדם שאליו היא מכוונת.

(ג) כל הודעה, דרישה או הוראה לפי חוק זה שפורסמה ברשומות תיחשב כאילו נמסרה לכל הנוגע בדבר ביום הפרסום.

החלפת תקנות 37. הוראותיו של חוק זה באות במקום הוראותיהן של תקנות-שעת-חירום בדבר נכסי נפקדים, תש"ט—1948, מיום י"ג בניסן תש"י (31 במרס 1950) ואילך; אך חוק זה ייחשב כאחד עם אותן התקנות, ולצורך זה רואים את אותן התקנות כאילו היו חוק שתוקן על ידי חוק זה.

אישור פעולות 38. פעולה שנעשתה לפני יום י"ג בניסן תש"י (31 במרס 1950), ושהיתה נעשית כדין אילו בזמן היעשותה עמד בתקפו גופתו של חוק זה כפי שהוא קיים ביום י"ג בניסן תש"י (31 במרס 1950), רואים אותה כאילו נעשתה כדין.

ביצוע 39. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקן תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

דוד בן-גוריון אליעזר קפלן
ראש הממשלה שר האוצר

חיים ווייצמן
נשיא המדינה

¹ ע"ר מס' 37 סיום י' בכסלו תש"ט (12.12.48), תוס' ב', עמ' 50.

חוק בדבר חידוש מסמכים של איגוד, תשי"ז—1950.

1. בחוק זה —

פירושים

„רושם“ פירושו —

- (א) לגבי חברה — רושם החברות כמשמעותו בסעיף 2 לפקודת החברות;
- (ב) לגבי שותפות — רושם כמשמעותו בסעיף 2 לפקודת השותפויות;
- (ג) לגבי אגודה שיתופית — רושם כמשמעותו בסעיף 2 לפקודת האגודות השיתופיות;

„איגוד“ פירושו —

- (א) חברה כמשמעותה בסעיף 2 לפקודת החברות;
- (ב) שותפות כמשמעותה בסעיף 2 לפקודת השותפויות;
- (ג) אגודה שיתופית כמשמעותה באגודה רשומה בסעיף 2 לפקודת האגודות השיתופיות.

הכל לפי הענין.

„מסמך“ פירושו — כל כתב הנוגע לאיגוד, שהוגש לרושם על ידי האיגוד או על ידי האחראי לאיגוד, או בקשר עם רישום האיגוד או עם רישום מימנתה או שעבוד על נכסי האיגוד, וכן כתב שנשלח מאת הרושם לאיגוד או לאחראי לאיגוד או העתק ממנו.

„מסמך נפסד“ פירושו — מסמך שאבד או נישחח במשרד הרושם עד שאינו ניתן לקריאה שלמה ושקיומו לפני שנפסד הוכח בדרך המניחה את דעתו של הרושם.

„אחראי לאיגוד“ פירושו —

- (א) לגבי חברה — כל אחד ממנהליו, מפרקה או מקבל נכסיה;
- (ב) לגבי שותפות — כל אחד משותפיה, מנהל עסקיה שנתמנה על ידי בית המשפט או מקבל נכסיה;
- (ג) לגבי אגודה שיתופית — כל אדם הממונה על הנהלת עסקיה, מפרקה או מקבל נכסיה.

2. (א) גפסד מסמך לפני שנכנס חוק זה לתקפו, רשאי הרושם לדרוש מהאיגוד, שאותו מסמך נוגע לו, ומהאחראי לאיגוד —

סמכות הרושם

* נתקבל בכנסת כיום כ"ו באדר תשי"ז (15 במרץ 1950).
¹ חוקי א"י, כרך א', פרק כ"ב, עמ' 355.
² חוקי א"י, כרך ב', פרק ק"ג, עמ' 1020.
³ חוקי א"י, כרך א', פרק כ"ד, עמ' 336.

- (1) להמציא לו, תוך שלושים יום מיום שנמסרה דרישה כאמור, העתק מאותו מסמך, מאושר לפי סעיף 4;
- (2) להראות לו, במועד שיקבע, כל נייר ומסמך של האיגוד הנוגע לאותו ענין, או לאפשר לאדם, שהורשה לכך על ידיו, לעיין בניירות ובמסמכים כאלה.
- והם חייבים למלא אחרי הדרישה.
- (ב) העובר על סעיף זה, דינו קנס עד לעשרים חמש לירות לכל יום של אי-מילוי הדרישה, או מאסר עד לחודש ימים, או שני הענשים כאחד.
3. אישור בכתב של הרושם המעיד שמסמך פלוני נפסד ישמש ראיה חותכת על כך. דיני ראיות
4. אישורו של העתק מסמך יהיה — אישור מסמך
- (א) בידי האחראי לאיגוד, וכן
- (1) בידי רואה חשבונות מוסמך שטיפל במסמך הנפסד במילוי תפקידו, או
- (2) בידי עורך דין שטיפל בענין הנוגע למסמך הנפסד, או
- (ב) בכל דרך אחרת המניחה את דעתו של הרושם.
5. (א) העתק מאושר של מסמך שהומצא כאמור ושנבדק ונתקבל על ידי הרושם — מסמך נפסד ינהג בו הרושם כבמסמך שנפסד, אולם בהעתק שממנו יציין הרושם שהוא העתק מהעתק מאושר שנתקבל כאמור.
- (ב) בכל פעולה משפטית יראו את ההעתק המאושר שנתקבל על ידי הרושם כראייה לכאורה לתכנו של המסמך הנפסד.
6. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו. ביצוע ותקנות

פנחס רוזן דוד בן-גוריון
 שר המשפטים ראש הממשלה

חיים ווייצמן
 נשיא המדינה

